

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความต้องการพลังงานภายในประเทศสูงขึ้นโดยตลอดในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอัตราการใช้พลังงานในประเทศไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 13 ต่อปี¹ และมีแนวโน้มว่าจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อไปในอัตราสูง ด้วยเหตุที่ความต้องการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับแหล่งพลังงานภายในประเทศมีจำกัด จึงจำเป็นต้องอาศัยการนำเข้าเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ การสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ ในประเทศไม่เพียงแต่จะใช้เงินลงทุนสูงมากเท่านั้นแต่ยังทำให้เราต้องสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าจำนวนมาก อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวอีกด้วย

น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งพลังงานสำคัญที่ประเทศไทยต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยในปี 2542 มีมูลค่าสูงถึง 178,736 ล้านบาท² และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับค่าของเงินบาทที่ลดลงเนื่องจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจภายในประเทศทำให้ราคาน้ำมันสูงขึ้นมาก โดยราคาน้ำมันเคยขึ้นสูงถึงลิตรละ 17 บาท³ ดังนั้นในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลจึงได้ริเริ่มโครงการณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปร่วมกันประหยัดพลังงาน โดยเฉพาะการประหยัดพลังงานในการเดินทางโดยรถยนต์ โดยโครงการที่สำคัญได้แก่ การรณรงค์ให้ใช้น้ำมันที่มีค่าออกเทน (Octane) เหมาะกับสภาพเครื่องยนต์ โครงการ " Car Free Day " โครงการจัดระบบรถร่วมผู้อยู่อาศัยในละแวกบ้านใกล้เรือนเคียง (Car Pool) โครงการรวมพลังหยุดรถใช้น้ำมัน โครงการขับ 91 ก็ต้องเติม 91 เป็นต้น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของรถยนต์อย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลทางสถิติพบว่าจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่จดทะเบียนในจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม ปี 2541 มีจำนวน 75,396 คัน ปี 2542 มีจำนวน 76,280 คัน ปี 2543 มีจำนวน 77,637 คัน

¹ การอนุรักษ์พลังงาน, "การอนุรักษ์พลังงาน", กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, สืบค้นข้อมูลจาก <http://www.dedp.go.th/> [14 มีนาคม 2545]

² รายงานประจำปี, "สถานการณ์น้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทยปี 2542", กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, สืบค้นข้อมูลจาก <http://www.dedp.go.th/Reports/toe.asp?bookorder=3> [8 กุมภาพันธ์ 2545]

³ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, "กระแสทรรศน์", ปีที่ 6 ฉบับที่ 912 วันที่ 25 สิงหาคม 2543, สืบค้นข้อมูลจาก <http://www.tfrc.co.th/> [2 กุมภาพันธ์ 2545]

และ ปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 97,968 คัน หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2541 ถึงปี 2544 ร้อยละ 1.17 1.77 และ 26.18 ตามลำดับ⁴ การเพิ่มจำนวนของรถยนต์ทำให้ปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้นด้วย และจากโครงการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงในการเดินทางโดยรถยนต์ของรัฐบาล ยังไม่ทราบผลเป็นที่แน่นอนว่า ผู้ขับรถยนต์ในจังหวัดเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับการขับรถอย่างประหยัดน้ำมันมากน้อยเพียงใด จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้ที่ศึกษาสนใจที่จะศึกษาว่าผู้ขับรถยนต์ในจังหวัดเชียงใหม่มีทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานในการเดินทางโดยรถยนต์อย่างไรเพราะว่า ถ้าผู้ขับรถยนต์มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานก็จะช่วยเศรษฐกิจของประเทศได้อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ขับรถยนต์ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการประหยัดพลังงานในการเดินทางโดยรถยนต์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ขับรถยนต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการประหยัดพลังงานในการเดินทางโดยรถยนต์
2. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้เป็นแนวทางในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ขับรถโดยทั่วไป มีจิตสำนึกเรื่องการประหยัดน้ำมัน และมีส่วนร่วมในการช่วยประเทศชาติในการประหยัดพลังงาน

⁴ ฝ่ายทะเบียนรถยนต์, "สถิติรถยนต์จดทะเบียน", กรมการขนส่งทางบก จังหวัดเชียงใหม่ (2544)